

7

instituto galego
de seguridade e saúde laboral

Prevención fronte aos riscos no sector agroforestal

Roza co tractor

RuralEs
Programa de Desarrollo Rural Sostenible

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

Galicia
inviste no **RURAL**

**XUNTA
DE GALICIA**

Autores:

Gema Bértoa Veiga

(técnico superior en prevención de riscos laborais, ISSGA)

Martín Barrasa Rioja

(técnico superior en prevención de riscos laborais, USC)

Jesús Maciñeiras Abelleira

(técnico superior en prevención de riscos laborais, USC)

Operación de eliminación da parte aérea das matogueiras leñosas e da vexetación adventicia non desexada ou eliminación de residuos forestais mediante apeiros (rozadoira) que poden ir suspendidos no tractor por medio do enganche a tres puntos ou axustados a un brazo hidráulico.

As rozadoiras toman o movemento da toma de forza do tractor ou do seu sistema hidráulico e empregan como elementos de corte coitelas, cadeas ou martelos montados sobre un eixe horizontal ou vertical.

PROCEDEMENTO DA TAREFA

► Operacións previas

- Planificar o traballo.
- Realizar o mantemento das máquinas seguindo as instrucións do fabricante.

- Verificar o funcionamento dos equipos e dos elementos de seguridade.

► Enganche e desenganche do apeiro

- Estabilizar o apeiro.
- Centrar o apeiro e o tractor e desconectar a marcha e a toma de forza.
- No caso de haber un axudante, non se interpoñerá entre o tractor e a máquina durante a manobra de enganche ou desenganche e manterase a

un lado ata que o tractor estea inmovilizado.

- Colocar os bulóns e os pasadores de seguridade, axustando o apeiro lonxitudinal e transversalmente e estabilizando os brazos inferiores do tractor.
- Colocar a xunta cardán coa toma de forza do tractor desconectada, comprobando o axuste de todos os pasadores e amarrando as cadeas antirrotación do tubo de protección.
- Conectar todas as conexións hidráulicas e eléctricas.

► Desprazamentos

- Antes de comezar o desprazamento, colocar a máquina en posición de transporte.
- Conducir á velocidade axeitada e respectar as normas de circulación.

► Roza

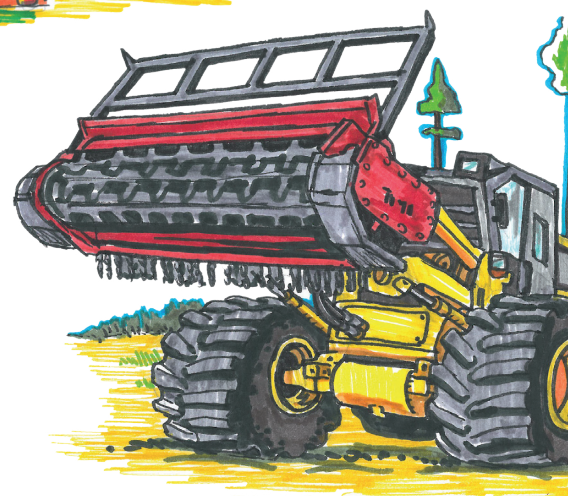
- Desprazar o tractor facendo faixas variables, segundo o ancho de roza, solapar unhas zonas coas outras, de tal xeito que a vexetación cortada quede máis ou menos uniforme.
- Traballar seguindo as curvas de nivel ata o máximo recomendado polo fabricante.
- Levar a rozadoira á altura recomendada polo fabricante (a máis baixa posible), para mellorar a estabilidade e, se fose necesario, lastrar o tractor.

► Inspección da máquina durante o proceso de roza (se fose necesario)

- Poñer o tractor ao ralentí.
- Desembragar a árbore da toma de alimentación da máquina.
- Apagar o tractor.
- Asegurar que non existe ningún elemento ou persoa que poida modificar as condicións anteriores (manipulación do tractor, mandos, freos, arranque etc.).

► Remate

- Desenganchar o apeiro nunha zona chá e libre de obstáculos e procederase de igual maneira que para o enganche, pero en orde inversa.
- Realizar as reparacións de mantemento limpando e comprobando os elementos de trituración.

RISCOS E MEDIDAS PREVENTIVAS

A Choque contra vehículos

- ▶ Cumprir as normas de circulación.
- ▶ Na vía pública, levar a máquina en posición de transporte.
- ▶ Dispoñer en bo estado e empregar os sistemas de visualización da máquina.

B Atropelos

- ▶ Non baixar do tractor en marcha.
- ▶ Respetar a distancia de seguridade de traballo en referencia a outras persoas.
- ▶ De haber axudante para o enganche ou desenganche do apeiro, non permitir que se achegue ata deter o tractor.

C Atrapamentos

- ▶ Non usar roupa frouxa nin levar o pelo solto.
- ▶ Non acceder á toma de forza cando estea en funcionamento.
- ▶ Manter a distancia de seguridade con outros operarios na operación de enganche e desenganche e durante o seu funcionamento.
- ▶ Non baixar nunca pola parte traseira da cabina do tractor.
- ▶ Desconectar a toma de forza en caso de abandonar o vehículo

e colocar sempre as cadeas antirrotación.

- ▶ Realizar un mantemento axeitado das proteccións.
- ▶ Realizar o mantemento co tractor apagado e coa toma de forza desconectada.
- ▶ Dispoñer de pórtico homologado ou cabina homologada.
- ▶ Empregar o cinto de seguridade cando o tractor dispoña de cabina ou pórtico.

D Envorcadura

- ▶ Extremar as precaucións en camiños en mal estado e circular á velocidade axeitada.
- ▶ Dispoñer dos elementos de seguridade da máquina homologados: cabina ou pórtico.
- ▶ Usar o cinto de seguridade, sempre que o tractor dispoña de cabina ou pórtico.
- ▶ Manter a proporción entre o tractor e a rozadoira. Se é necesario, lastrar.
- ▶ Evitar traballar en curvas de nivel a máis do 20% de pendente.
- ▶ Nas ladeiras, realizar os cambios de sentido suavemente.
- ▶ Durante o labor de roza, levar a rozadoira o máis baixa posible para mellorar a súa estabilidade.

E Queimaduras/incendios

- ▶ Deixar arrefriar a máquina antes de facer calquera axuste nela.
- ▶ Non fumar durante as operacións de mantemento e recarga.
- ▶ Realizar a recarga de combustible nun lugar adecuado e co tractor apagado.
- ▶ Manter o combustible afastado de fontes de calor.
- ▶ Empregar luvas de seguridade.
- ▶ Dispoñer de extintor na máquina.

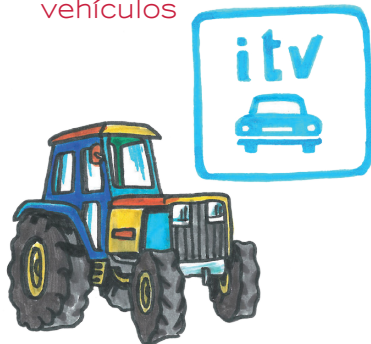
F Sobreesforzos

- ▶ Manter unha boa hixene postural.
- ▶ Limitar o tempo de manexo e/ou realizar pausas.
- ▶ Non manipular manualmente cargas superiores a 25 kg. Se é imprescindible, solicitar a axuda dun compañeiro.

G Caídas, tropezóns e esvaróns

- ▶ Manter en bo estado e limpos os estribos, as escaleiras e as agarradoiras.
- ▶ Subir e baixar sempre de cara ao tractor polos lugares adecuados e facendo uso das agarradoiras.
- ▶ Non baixar do tractor sen antes detelo completamente.

A Choque contra
vehículos

B Atropelos

C Atrapamentos

D Envorcadura

E Queimaduras/
incendios

F Sobreesforzos

- ▶ Usar botas ou zapatos de seguridade con sola antiesvarante.

H Ruído e po

- ▶ Manter en bo estado o silenciador e o escape.
- ▶ Realizar a roza con tractores con cabina.
- ▶ Realizar a roza coas portas e coas ventás pechadas

G Caídas, tropezóns
e esvaróns

H Ruído e po

Vibracións

- ▶ A cabina debe dispoñer dun asento amortecedor que sexa regulable.
- ▶ Traballar a unha velocidade axeitada.
- ▶ Manter en bo estado os sistemas amortecedores do tractor.

I Factores biolóxicos

- ▶ Utilizar lentes e roupa de traballo adecuada; ademais, pode ser necesario o uso de máscara en caso de alerxia ao pole.
- ▶ Evitar picaduras coa utilización de luvas e botas.
- ▶ Trasladar urxentemente a un centro hospitalario, en caso de determinadas picaduras.

J Golpes e cortes

- ▶ Estabilizar a máquina no enganche e desenganche e suxeitar de forma correcta todos os seus compoñentes móbiles.
- ▶ Realizar as operacións de mantemento e desatascamento co tractor apagado e coa toma de forza desconnectada.
- ▶ Usar os EPI necesarios e adecuados.

Olló!!

Hai que empregar sempre os EPI adecuados e necesarios

Proxeccións

- ▶ Manter a distancia de seguridade con outras persoas.
- ▶ Non empregar tractores sen cabina homologada.
- ▶ Manter en bo estado de conservación as cadeas e as carcasas protectoras e non retiralas nunca.

K Climatoloxía adversa

- ▶ Hidratarse convenientemente (beber líquidos, preferentemente auga).
- ▶ Empregar roupa axeitada.
- ▶ Empregar protector solar, se fose preciso.
- ▶ Establecer rotacións de traballo para poder descansar ou diminuír a exposición.

I Factores biolóxicos

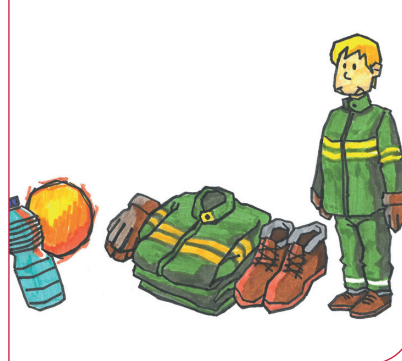
Olló!!

Só deben utilizar a máquina os profesionais capacitados e con experiencia

J Golpes e cortes

K Climatoloxía adversa

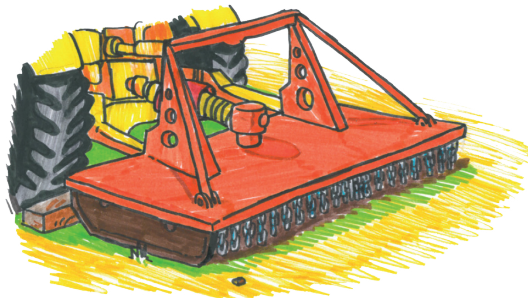

MEDIDAS DE PROTECCIÓN

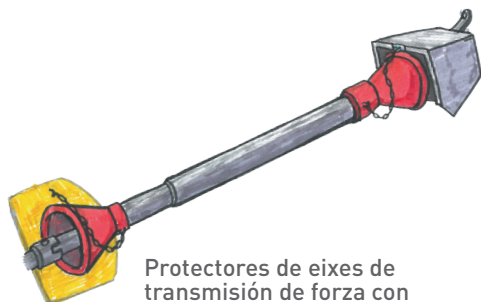

Elementos de seguridade pasiva

1. Cabina, bastidor ou pórtico de seguridade
2. Asento ergonómico con suspensión
3. Silenciador
4. Alarmas acústicas
5. Carcasas protectoras do eixe cardán
6. Embrague de seguridade
7. Chapas ou cadeas antiproxeccións

Chapas ou cadeas antiproxeccións

Protectores de eixes de transmisión de forza con xuntas cardán

Equipo de protección individual (EPI)

Protección facial
UNE-EN-1731

Protección de pés e pernas
UNE-EN-ISO-20345;
UNE-EN-ISO-20346;
UNE-EN-ISO-20347

Protección de mans e brazos
UNE-EN-420, UNE-EN-388

Vestuario de protección
UNE-EN-340; UNE-EN-343;
UNE-EN-342; UNE-EN-471

Lembre!!

É recomendable dispoñer dunha caixa de primeiros auxilios

Instituto Galego
de Seguridade e
Saúde Laboral

galicia

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

XUNTA
DE GALICIA